

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 54/06-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. E. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namietal porušenie základného práva na poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Zboru väzenskej a justičnej stráže Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice 1 sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/28-01/2003 z 2. mája 2003 v spojení s rozhodnutím sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/31-01/2003 z 21. mája 2003 a rozhodnutiami Zdravotníckeho strediska Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica z 22. apríla 2003 a Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica sp. zn. ÚVV-01/01-03 z 19. mája 2003, ako aj porušenie základného práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý neprejednal jeho sťažnosť v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 104/03 z 26. augusta 2003, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť RNDr. E. K. v časti, v ktorej namietal porušenie základného práva na poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami Zboru väzenskej a justičnej stráže Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice 1 sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/28-01/2003 z 2. mája 2003 v spojení s rozhodnutím sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/31-01/2003 z 21. mája 2003 a rozhodnutiami Zdravotníckeho strediska Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica z 22. apríla 2003 a Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica sp. zn. ÚVV-01/01-03 z 19. mája 2003, o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

2. Sťažnosť RNDr. E. K. v časti, v ktorej namietal porušenie základného práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý neprejednal jeho sťažnosť v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 104/03 z 26. augusta 2003, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2005 doručená sťažnosť RNDr. E. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami Zboru väzenskej a justičnej stráže Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice 1 sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/28-01/2003 z 2. mája 2003 v spojení s rozhodnutím sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/31-01/2003 z 21. mája 2003 a rozhodnutiami Zdravotníckeho strediska Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica z 22. apríla 2003 a Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica sp. zn. ÚVV-01/01-03 z 19. mája 2003 (ďalej aj súhrnne „rozhodnutia Zboru väzenskej a justičnej stráže“), ako aj

porušenie základného práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ktorý neprejednal jeho sťažnosti v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sž 104/03 z 26. augusta 2003.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že skutkový popis namietaných porušení článkov ústavy a dohovoru v prvej časti jeho sťažnosti sa nachádza v prílohe č. 9 jeho sťažnosti. Prílohou č. 9 sťažnosti je fotokópia žaloby sťažovateľa z 23. júna 2003 adresovaná najvyššiemu súdu. Sťažovateľ v nej uvádza, že Zbor väzenskej a justičnej stráže - konkrétne Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice 1 mu odmietol poskytnúť informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“) rozhodnutím sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/28-01/2003 z 2. mája 2003. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť, o ktorej rozhodol Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice 1 rozhodnutím sp. zn. ÚVVaÚVTOS-10/31-01/2003 z 21. mája 2003 tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol ako neopodstatnené.

Sťažovateľ ďalej požiadal 3. apríla 2003 Ústav na výkon väzby Banská Bystrica o sprístupnenie informácie – fotokópie zdravotnej dokumentácie, ktorá bola Zdravotníckym strediskom Ústavu na výkon väzby Banská Bystrica vybavená listom z 22. apríla 2003. Sťažovateľ podal proti tomuto listu sťažnosť, na ktorú reagoval Ústav na výkon väzby Banská Bystrica vyjadrením z 19. mája 2005, v ktorom uviedol podmienky poskytovania a spôsobu nakladania so zdravotnou dokumentáciou. Sťažovateľ podal proti uvedenému vyjadreniu sťažnosť Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

Sťažovateľ s uvedenými zamietavými rozhodnutiami Zboru väzenskej a justičnej stráže nesúhlasil, preto v žalobe z 23. júna 2003 žiadal najvyšší súd o preskúmanie uvedených rozhodnutí nezávislým súdom.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Sž 104/03 z 26. augusta 2003 rozhodol o postúpení veci krajskému súdu, ktorý bol určený na prejednanie danej veci ako vecne príslušný súd v zmysle ustanovenia § 246 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd však ostal podľa názoru sťažovateľa v danej veci nečinný. Sťažovateľ podal 17. januára 2005 sťažnosť ministerstvu spravodlivosti.

Ministerstvo spravodlivosti vo vyjadrení sp. zn. 4701/04-61/D/229 z 12. apríla 2005 uviedlo, že sťažnosť postúpilo na prejednanie krajskému súdu. Sťažovateľovi bola 12. mája 2005 doručená odpoveď predsedu krajského súdu sp. zn. 10043/05, podľa ktorého na krajskom súde nezistili žiadne konanie, ktorého by bol sťažovateľ účastníkom.

Sťažovateľ napísal opäť predsedovi krajského súdu sťažnosť, „...v ktorej som vysvetlil, že podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sž 104/03 už som účastníkom konania a vo veci by mal ďalej konať práve Krajský súd v Banskej Bystrici“. Krajský súd však v odpovedi doručenej sťažovateľovi 8. júla 2005 uviedol, že ďalšie podania má zasielať výhradne k číslu konania sp. zn. 2 Ntok 1/05. Podľa názoru sťažovateľa v postúpenej veci nastali nečinnosťou krajského súdu prieťahy v konaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám, základného práva na poskytovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru uvedenými rozhodnutiami Zboru väzenskej a justičnej stráže a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 400 000 Sk. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu, ktorý neprejednal jeho sťažnosti v zmysle uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sž 104/03 z 26. augusta 2003,

a priznal mu v tejto súvislosti primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000 000 Sk. V prípade, ak by ústavný súd odmietol rozhodnúť vo veci samej, sťažovateľ žiada, aby bola jeho sťažnosť postúpená orgánu príslušnému na prejednanie veci, a to bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ zároveň vo svojej sťažnosti požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nepriaznivých majetkových pomerov.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa ustanovení § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

V zmysle čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa ods. 2 citovaného článku dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

K bodu 1 výrokovej časti uznesenia

V zmysle čl. 127 ústavy má ústavný súd právomoc konať a rozhodnúť o sťažnosti len vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže ochrany tých práv, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, domáhať pred iným súdom. „Ústavný súd Slovenskej republiky zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako princíp subsidiarity“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 130/02).

Zároveň ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry upozorňuje, že ak má sťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred všeobecným súdom, podľa

čl. 127 ods. 1 in fine ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu. Nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti nemožno odstrániť.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Sž 104/03 z 26. augusta 2003 rozhodol o postúpení veci krajskému súdu. V odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že „Žalobou podanou 25. júna 2003 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovaných, ktorými mu bolo odmietnuté sprístupnenie informácií požadovaných v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o informáciách.

Na prejednanie a rozhodnutie tejto veci nie je príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky. Vecnú príslušnosť súdov na preskúmanie rozhodnutí orgánov a postupov štátnej správy upravuje § 246 OSP. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, Najvyšší súd SR je vecne príslušný na preskúmanie rozhodnutí a postupov a) ústredných orgánov štátnej správy, ak osobitný zákon neustanovuje inak, b) iných orgánov s pôsobnosťou pre celé územie SR, ak príslušnosť Najvyššieho súdu SR ustanovuje osobitný predpis.

Žiaden zo žalovaných nie je ústredným orgánom štátnej správy (zák. 575/2001 Z. z.) a aj keď žalovaný v prvom rade má pôsobnosť pre celé územie SR, osobitný zákon č. 211/2000 Z. z. (§ 19 ods. 4) a ani zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej strážne príslušnosť Najvyššieho súdu SR neustanovuje.

Procesné úkony aj o vylúčení veci a právne následky pre prípadné vady môže vykonávať len súd, ktorý je vecne príslušný.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd SR podľa § 250d ods. 2 OSP rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Pri tomto postupe bral do úvahy ustanovenie § 246a ods. 1, veta druhá OSP“.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je

právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 13/01, III. ÚS 324/04).

K bodu 2 výrokovej časti uznesenia

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. V zmysle uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, III. ÚS 354/04).

Z úradného záznamu ústavného súdu z 18. novembra 2005 vyplýva, že ústavný súd zistil, že jediné konanie na krajskom súde, ktorého je sťažovateľ účastníkom, je vec sp. zn. 2 Ntok 1/05, ktorú krajský súd prejednáva bez priet'ahov (podnet sťažovateľa na vykonanie previerky súdneho spisu sp. zn. 1 T 11/98).

Ústavný súd ďalej na najvyššom súde zisťoval (úradný záznam z 19. decembra 2005), kedy bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 104/03 z 26. augusta 2003

krajskému súdu vypravené. V zmysle predmetného úradného záznamu uvedené uznesenie nebolo ku dňu 19. decembra 2005 najvyšším súdom vypravené, teda zároveň ani nemohlo byť krajskému súdu doručené. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 104/03 z 26. augusta 2003 bolo vypravené následne – po 19. decembri 2005.

Na základe uvedených skutočností krajský súd neporušil postupom uvedeným v sťažnosti sťažovateľa základné práva sťažovateľa vzhľadom na to, že nemohol prejednávať vec, ktorá mu nebola postúpená. Sťažovateľ namietal vo svojej sťažnosti nečinnosť krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru napriek existencii uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 104/03 z 26. augusta 2003 vo veci nekonal, a tým zároveň porušil jeho právo na prejednanie veci pred nezávislým a nestranným súdom.

Krajský súd však o tom, že uznesenie najvyššieho súdu o postúpení veci bolo vydané, nemal vedomosť, teda nemohol v danej veci ani konať, preto ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi porušením označených základných práv sťažovateľa a postupom krajského súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní smeruje len voči krajskému súdu, ústavný súd podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde neskúmal, či nedošlo k zbytočným prietahom nečinnosťou najvyššieho súdu, pretože sťažovateľ má právo obrátiť sa na ústavný súd so sťažnosťou týkajúcou sa tejto veci.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2006